

- נספחים: 1. תמונות לחלק א'
2. תמונות לחלק ב'
3. תמונות לחלק ג'
4. תמונות לחלק ד'

אומנות שימושית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה חלקים.

עליך לענות על חלק א' – חלק חובה, ועל אחד מבין החלקים ב'–ד'.

חלק א' – שפת האומנות – חובה 20 נקודות

חלק ב' – תולדות האומנות – מהעת העתיקה עד האימפרסיוניזם 80 נקודות

או

חלק ג' – תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אומנות ישראלית 80 נקודות

או

חלק ד' – היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית 80 נקודות

עליך לענות על שאלה אחת מתוך חלק א' ועל ארבע שאלות מתוך אחד החלקים ב', ג' או ד'. סך-הכול עליך לענות על חמש שאלות.

ג. חומר עזר מותר לשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה להדגמת שתי תשובות שונות, אלא אם כן בכל אחת מהתשובות יש התייחסות להיבטים שונים של אותה יצירה.

2. התמונות לכל השאלות מרוכזות בנספחים המצורפים לשאלון. הן מסודרות על-פי סדר הופעתן בשאלון.

3. ציין על גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק ענית: ב', ג' או ד'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

כתוב "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. כתיבת טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 10 עמודים ו-19 עמודי נספחים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

השאלות

חלק א': שפת האומנות – חובה (20 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 1–2 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לשתי השאלות מוצגות בנספח 1 לשאלון.

שאלה 1

תמונות 1 ו-2, שהתפרסמו בשני כתבי עת שונים, מתייחסות להתמודדות האדם עם מגפת הקורונה.

(6 נק') א. תאר את תמונה 1. בתשובתך התייחס לצבע, לצורה ולרקע.

(6 נק') ב. תאר את תמונה 2. בתשובתך התייחס לצבע, לצורה ולרקע.

(8 נק') ג. שתי התמונות מבטאות מסרים שונים ביחס להתמודדות האדם עם מגפת הקורונה. הסבר את המסרים השונים.

שאלה 2

בתמונה 3 מוצג פסלה של המלכה הפרעונית נפרטיטי, ובתמונה 4 מוצג הפסל "ראש בנוי" של נחום גאבו.

(6 נק') א. תאר את הפסל של נפרטיטי. בתשובתך התייחס לצורה, למרקם וליחס למציאות.

(6 נק') ב. תאר את הפסל "ראש בנוי". בתשובתך התייחס לצורה, למרקם וליחס למציאות.

(8 נק') ג. תאר את תפיסת החלל בכל אחד מהפסלים.

חלק ב': תולדות האומנות – מהעת העתיקה עד האימפרסיוניזם (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 3–10 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 2 לשאלון.

שאלה 3 – מצרים העתיקה

בתמונה 1 מוצג הפסל "מיקרינוס ומלכתו".

(4 נק') א. הסבר לאיזו מטרה נוצר הפסל.

(8 נק') ב. תאר את הדמויות בפסל. בתשובתך התייחס לתנוחה, להבעה וללבוש.

(8 נק') ג. ציין שני מאפיינים של הפיסול המצרי, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בפסל.

שאלה 4 – יוון העתיקה

בתמונה 2 מוצג הפסל "לאוקון ובניו", המשתייך לתקופה ההלניסטית.

(10 נק') א. תאר את הדמויות בפסל. בתשובתך התייחס לתנועה ולהבעה.

(10 נק') ב. ציין שניים ממאפייניו של הסגנון ההלניסטי, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בפסל.

שאלה 5 – רומא

בתמונה 3 מוצג מקדש הפנתיאון – חוץ ופנים.

(4 נק') א. הסבר מה היה ייעודו של מקדש הפנתיאון.

(10 נק') ב. ציין שני חידושים של האדריכלות הרומית, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי במבנה הפנתיאון.

(6 נק') ג. ציין השפעה אחת של האדריכלות היוונית על מבנה הפנתיאון.

שאלה 6 – רנסנס מוקדם

בתמונה 4 מוצגת היצירה "פרימוורה" של סנדרו בוטיצ'לי.

- (8 נק') א. תאר את היצירה "פרימוורה". בתשובתך התייחס לנושא, לנוף ולדמויות.
- (4 נק') ב. ציין אטריבוט אחד המופיע ביצירה, והסבר את משמעותו.
- (8 נק') ג. ציין מאפיין אחד המייחד את סגנונו של בוטיצ'לי, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 7 – הרנסנס בשיאו

בתמונה 5 מוצגת היצירה "הסעודה האחרונה" של לאונרדו דה וינצ'י.

- (8 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לנושא, לדמויות ולקומפוזיציה.
- (6 נק') ב. תאר את תפיסת החלל ביצירה.
- (6 נק') ג. הסבר את הטכניקה ביצירה.

שאלה 8 – לאס מנינאס

בתמונה 6 מוצגת היצירה "לאס מנינאס" של דייגו ולאסקז.

- (6 נק') א. הסבר את האופן שבו מוצגים המלך והמלכה לעומת הנסיכה.
- (6 נק') ב. הסבר כיצד האומן מציג את עצמו ביצירה.
- (8 נק') ג. בחר מרכיב חזותי אחד, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 9 – בארוק

בתמונה 7 מוצגת היצירה "הארתו של פאולוס" של מיכלאנג'לו דה קרבג'יו, המשתייכת לבארוק הקתולי, ובתמונה 8 מוצגת היצירה "שיעור במוזיקה" של יאן ורמיר, המשתייכת לבארוק הפרוטסטנטי.

- (8 נק') א. תאר את היצירה "הארתו של פאולוס". בתשובתך התייחס לדמויות ולתפיסת החלל.
- (8 נק') ב. תאר את היצירה "שיעור במוזיקה". בתשובתך התייחס לדמויות ולתפיסת החלל.
- (4 נק') ג. הסבר את ההבדל בתפיסת האור בין שתי היצירות.

שאלה 10 – נשים

בתמונה 9 מוצגת היצירה "מאדאם רקמייה" של ז'אק לואי דוד, ובתמונה 10 מוצגת היצירה "נשות אלג'יר" של אז'ן דלקרואה.

(7 נק') א. ציין שני מאפיינים של הניאוקלאסיקה, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה "מאדאם רקמייה".

(7 נק') ב. ציין שני מאפיינים של הרומנטיקה, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה "נשות אלג'יר".

(6 נק') ג. הסבר את ההבדל בהצגת דמות האישה בין שתי היצירות.

חלק ג': תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אומנות ישראלית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 11–18 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 3 לשאלון.

שאלה 11 – ניאור־קלאסיקה

בתמונה 1 מוצגת היצירה "האודליסק" של אוגוסט דומיניק אנגר.

- (3 נק') א. ציין מיהי האודליסק.
(10 נק') ב. ציין שני מאפיינים של הניאור־קלאסיקה, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.
(7 נק') ג. ציין מאפיין אחד של האוריניטליזם, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 12 – רומנטיקה

בתמונה 2 מוצגת היצירה "נזיר מול הים" של קספר דוד פרידריך.

- (10 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לדמות ולנוף.
(10 נק') ב. הסבר כיצד רעיון "הנשגב" בא לידי ביטוי ביצירה. בתשובתך התייחס גם לאור.

שאלה 13 – אימפרסיוניזם

בתמונה 3 מוצגת היצירה "האישה השותה אבסינת" של אדגר דגה.

- (8 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לדמויות ולאווירה.
(6 נק') ב. הסבר כיצד השפעת הצילום על האומן באה לידי ביטוי ביצירה.
(6 נק') ג. ציין מאפיין נוסף של האימפרסיוניזם (מלבד השפעת הצילום), והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 14 – קוביזם סינתטי

בתמונה 4 מוצגת היצירה "טבע דומם עם כינור ופירות" של פאבלו פיקאסו.

- (5 נק') א. הסבר מהו קוביזם סינתטי.
(7 נק') ב. ציין חידוש אחד של פיקאסו בקוביזם הסינתטי, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.
(8 נק') ג. הסבר שתי דרכים שבאמצעותן פיקאסו מתאר את המציאות ביצירתו.

שאלה 15 – הצבע

בתמונה 5 מוצגת היצירה "הטרגדיה" של פאבלו פיקאסו, ובתמונה 6 מוצגת היצירה "הקו הירוק" של אנרי מאטיס.

- (8 נק') א. תאר את היצירה "הטרגדיה". בתשובתך התייחס לדמויות, לנוף ולצבעוניות.
- (6 נק') ב. תאר את היצירה "הקו הירוק". בתשובתך התייחס לדמות, לצבעוניות ולקרבה למציאות.
- (6 נק') ג. הסבר את תפקיד הצבע בכל אחת מהיצירות.

שאלה 16 – דאדא

בתמונה 7 מוצגת היצירה "מגהץ צבוע (מתנה)" של מאן ריי.

- (8 נק') א. הסבר רעיון אחד של קבוצת הדאדא.
- (4 נק') ב. תאר את היצירה "מגהץ צבוע".
- (8 נק') ג. ציין שני מאפיינים של אומנות הדאדא, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 17 – סוריאליזם

בתמונה 8 מוצגת היצירה "שינה" של סלודור דאלי.

- (10 נק') א. ציין שני מאפיינים של הסוריאליזם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.
- (5 נק') ב. ציין מקור השפעה אחד שהשפיע על אומני הסוריאליזם, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירה.
- (5 נק') ג. הסבר כיצד האומן מתאר את המציאות ביצירתו.

שאלה 18 – אקספרסיוניזם

בתמונה 9 מוצגת היצירה "כיכר פוטסדאם" של ארנסט לודוויג קירשנר.

- (10 נק') א. ציין שני מאפיינים של הסגנון האקספרסיוניסטי, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.
- (10 נק') ב. הסבר מה הייתה הביקורת החברתית של קבוצת "הגשר" על החיים בעיר, וכיצד היא באה לידי ביטוי ביצירה.

חלק ד': היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 19–26 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 4 לשאלון.

שאלה 19 – גישות הערכה בעיצוב

בתמונה 1 מוצגת כורסת "ברצלונה", שעיצבו לודביג מיס ון דר רוהה ולילי רייך, ובתמונה 2 מוצגת מנורת שולחן "טהיטי", שעיצב אטורה סוטסאס.

(10 נק') א. כורסת "ברצלונה" משתייכת לגישה הפורמליסטית.

הסבר מהי **הגישה הפורמליסטית**, וכיצד היא באה לידי ביטוי ב**שלושה** מאפיינים של הכורסה.

(10 נק') ב. מנורת שולחן "טהיטי" משתייכת לגישה הסמלית.

הסבר מהי **הגישה הסמלית**, וכיצד היא באה לידי ביטוי ב**שלושה** מאפיינים של המנורה.

שאלה 20 – אר נובו

בתמונה 3 מוצגת מנורת שולחן שעיצב לואיס קומפורט טיפני.

(7 נק') א. ציין **שלושה** מאפיינים של סגנון האר נובו.

(7 נק') ב. תאר את המנורה. בתשובתך התייחס לחומרים, לצורות, לדימויים ולצבעים.

(6 נק') ג. ציין מקור השראה **אחד** שהשפיע על מעצבי האר נובו, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בעיצוב המנורה.

שאלה 21 – דה סטיל

בתמונה 4 מוצג בית שרודר שתכנן חריט תומס ריטפלד – חוץ ופנים.

(7 נק') א. תאר את בית שרודר – חוץ ופנים. בתשובתך התייחס לצבע, לצורות ולחלל.

(7 נק') ב. ציין **שניים** מבין המאפיינים של הדה סטיל, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בבית שרודר.

(6 נק') ג. ציין מקור השפעה **אחד** שהשפיע על תנועת הדה סטיל, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בעיצוב בית שרודר.

שאלה 22 – מודרניזם

בתמונה 5 מוצגת כרזה מסכמת לתערוכה הבינלאומית של הבאוהאוס, שעיצב יוסט שמידט, ובתמונה 6 מוצגת מערכת מכלי אחסון "קובוס", שעיצב וילהלם ואגנפלד.

- (10 נק') א. תאר את הכרזה, והסבר **שניים** ממאפייני המודרניזם שבאים לידי ביטוי בכרזה.
- (10 נק') ב. תאר את מערכת מכלי האחסון, והסבר **שניים** ממאפייני המודרניזם שבאים לידי ביטוי במערכת המכלים.

שאלה 23 – הקו הזורם

בתמונה 7 מוצגת מכונית דיימאקסיון שעיצב באקמינסטר פולר.

- (10 נק') א. תאר את הרקע לצמיחתו של סגנון הקו הזורם בארצות הברית.
- (10 נק') ב. ציין **שניים** ממקורות ההשראה שהשפיעו על מעצבי הקו הזורם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בצורת המכונית.

שאלה 24 – תרבות הפופ

בתמונה 8 מוצגת שקית קניות שעיצב אנדי וורהול.

- (8 נק') א. הסבר את הרקע להתפתחות תנועת הפופ.
- (4 נק') ב. תאר את שקית הקניות.
- (8 נק') ג. הסבר מה היה היחס של אומני הפופ לתרבות הצריכה, וכיצד הוא בא לידי ביטוי בשקית ובעיצובה.

שאלה 25 – עיצוב יפני

בתמונות 9 ו-10 מוצג עיצוב של בית יפני מסורתי.

- (8 נק') א. הצמצום הוא אחד המאפיינים המרכזיים בעיצוב היפני. הסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בעיצוב הבית היפני.
- (6 נק') ב. הסבר מהו תפקידה של המחצלת (טאטמי) **בתכנון** הבית היפני.
- (6 נק') ג. הסבר את הקשר בין חוץ ובין פנים בעיצוב הבית היפני.

שאלה 26 – עיצוב איטלקי

בתמונה 11 מוצג כיסא "סלנה" שעיצב ויקו מגיסטרטי, ובתמונה 12 מוצגת כורסת "כפפת בייסבול" בעיצובה של קבוצת לומאצי, ד'אורבינו, דה פה.

(10 נק') א. כיסא "סלנה" משתייך לזרם **הקונפורמיסטי** בעיצוב האיטלקי.

ציין **שני** מאפיינים של הזרם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בעיצוב הכיסא.

(10 נק') ב. כורסת "כפפת בייסבול" משתייכת לזרם **הרדיקלי** בעיצוב האיטלקי.

ציין **שני** מאפיינים של הזרם, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בעיצוב הכורסה.

בהצלחה!